

Ideiglenes menekült szállás - BMSZKI

Beszámoló a 2024. évi működésről

1. AZ INTÉZMÉNY RÖVID BEMUTATÁSA

„2022. február 26-án, a háború kitörése utáni második napon nyitottuk meg az első menekültszállásunkat 100

férőhellyel a Gyáli úton, de mivel ez nagyon gyorsan betelt (a második éjszakára már 140-en fordultak meg itt), február 28-án a Bánya utcai szállásunkat is felszabadítottuk erre a célra, 60 fő számára.” – Írtuk ezt a 2022-es és a 2023-as szakmai beszámolónkban. A Fővárosi Önkormányzat és a BMSZKI fellelősegyvállalása 2024-ben is kitartott az intézményébe befogadott, az Ukrajnában zajló háború elől elmenekült Kárpátaljai magyar ajkú roma családok iránt.

Bővebben a kezdeti időszakokról itt olvashattok: <https://www.bmszki.hu/hu/sajtoszoba>, <https://www.bmszki.hu/hu/cikkek/resz-levente-egy-kisebbseg-kisebbsege-karpataljai-roma-csaladok-jellemzoi-bmszki-gyali>.

A kezdeti krízisidőszak után 2023 augusztusában a Bánya utcai telephely visszakerült a hajléktalan ellátásba, az ott élő családok közül többen albérletbe és támogatott lakhatásba költöztek, albérleti támogatásokkal és utógondozással. Az albérleti támogatásokat az Evangélikus Diakónia biztosította. A családokban élő felnőttek Budapesten munkába tudtak állni, a családok többségének pedig a Gyáli úti telephelyen biztosítottunk menedéket. 2024. év végére két másik menekültellátás szűnt meg, az egyik Fonyódon, a másik Pilisszántón. Az ott lakó családok nagy része albérletbe költözött lakhatási támogatással, részükre az albérleti támogatást az IOM nemzetközi szervezet biztosította az Utcáról Lakásba Egyesületen keresztül. Mindkét szállóról két-két kisgyerekeket nevelő család tudott beköltözni a BMSZKI Gyáli úti Ideiglenes Menekült Szállóra .

2024 augusztusában a szállásra jogosultak körét a Kormány rendeletben szabályozta: a 104/2022. (III.12.) Kormányrendelet 2/A §-ban, ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy 2024. augusztus 20. napja után csak azok a menedékesek jogosultak Magyarországon szállásra és

ellátásra, akik kifejezetten háborús övezetből menekültek. Az érintett területek felsorolásakor Kárpátalját kihagyták!

Egy ország, ahol háború dúl, bántalmazó környezetté válik! Mindegy, hogy abban a városban robban a bomba vagy két megyével arrébb, mindegy, hogy abban a városban lőnek, vagy két megyével arrébb, az országában élő minden emberi lényre negatívan hat! A fegyverkezésnek vannak hullámai, vannak láthatatlan, megnyomorító folyamatai is. Egy háborúnak nem csak golyói és bombái vannak. A fülsiketítő veszélyt jelző szirénák mindenütt szólnak. Egyenruhában masírozó, hatalommal visszaélő katonák mindenütt ott vannak, az éjszakák folyamán családok otthonaiba törnek be, kirángatva az alvó férfiakat és nőket az ágyukból, a férfiakat összeverve, vérbe fagyva hurcolják el a frontra a sokktól dermedtté vált gyermekeik mellől. Egyenruhába bújtatott, hatalommal felruházott katonáknak nevezett szörnyek törnek be házakba, rabolják ki a családokat, élelmet, ékszereket, vagyontárgyakat foglalnak le a háború nevében. Ezeket a súlyos bűncselekményeket a golyók és bombák zaja elnyomja. Itt hangosítanánk ki a szállón élő 9 éves Jázmin hangját, aki attól retteg, hogy ha az édesapja után az édesanyját is elveszíti, akkor róla és kisebb testvéréről ki fog gondoskodni? Edit Eva Eger szavait kölcsönvéve osztanánk meg a gondolatainkat a kormányrendelettel kapcsolatban. A háború borzalmait túlélő Edit Eva Eger így ír a Balerina c. könyvében: „*Vajon min múlik, ki kerül az életre ítélték közé, és ki a halálsorra?*”

A kormányrendelet értelmében a BMSZKI Gyáli úti telephelyén elszállásolt menekült családok ellátásának támogatását teljes mértékben megszüntette az állam. A szálláshelyen 99%-ban Kárpátaljáról menekült magyar ajkú roma családok élnek. Kárpátalján 2022-ben és 2023 decemberéig ugyan még nem robbant bomba és nem is lőttek, de a szirénák szóltak, az üzletek bezártak, és az otthon tartózkodó férfiakat elhurcolták a frontra. A házak felett pedig katonai drónokat repkedtettek.

A kárpátaljai roma családok elszállásolására és ellátására a Fővárosi Önkormányzat és a BMSZKI az államtól nem kapott és továbbra sem kap támogatást.

A rendelet nem befolyásolta a Fővárosi Önkormányzat és a BMSZKI feladatvállalását, ennek értelmében senki nem került ki a szolgáltatásból a támogatás hiánya miatt. A családok számára a szállást továbbra is ingyenesen biztosítjuk, ezen kívül napi háromszori étkezést (a Fővárosi Önkormányzat jóvoltából).

2024 májusáig az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa (SOS) finanszírozta 3 fix szociális munkás/ezetkező munkabérét. 2024-ben a közös projekt alapú munka befejeződött, ezért 2024 júniusától a bérköltségeket a BMSZKI vállalta át.

1.1. INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEK

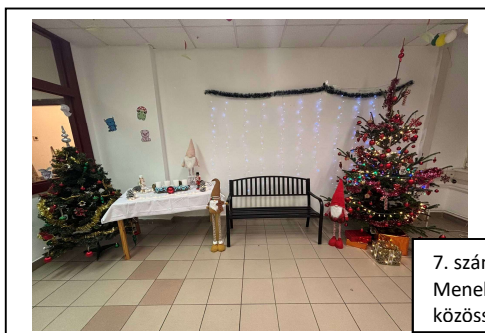
A Gyáli út 33-35. szám alatti giga épület több funkciót lát el. Ez az épület ad otthont hajléktalan embereknek, továbbá munkásszállóként is működik. Ezen a telephelyen kapott helyett a BMSZKI műszaki osztályának teljes apparátusa is. 2022. február 26-tól az Ukrajnai háború elől menekült családoknak is biztonságot nyújt.

Az épületrész továbbra is tömegszállás, alapvetően továbbra sem kisgyermekes családok elhelyezésére alkalmas infrastrukturális körülményekkel. Azt az alapelvet, hogy egy szobában csak és kizárólag egymással szoros rokoni és gazdasági kapcsolatban álló családok helyezhető el, 2024-ben teljes mértékben fenntartottuk. Az épületrészben a hálószobák 8-16 ágyások, a nemek szerint elkülönített közös fürdő, WC a folyosón található.

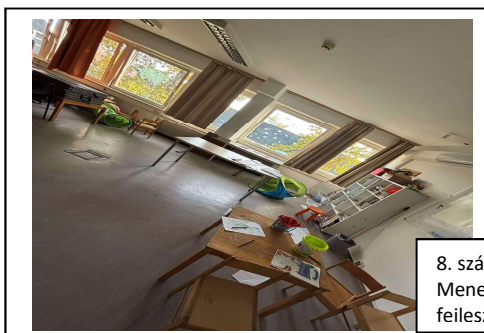
Az épületrész ugyan ideiglenes menekült szállóként működik, hivatalosan nem szociális intézmény, bár hasonló ellátást nyújt a menekült családoknak, mint egy családok átmeneti otthona. Az itt nyújtott szolgáltatások kereteit továbbra sem írják le, és állami finanszírozás nem jár értük.

A mosókonyha és a konyha helyét kialakítani a Habitat for Humanity és az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa támogatásával tudtuk 2022-ben. Mind a mosókonyha, mind pedig a konyha a menekült szálláson kiemelkedő szerepet tölt be az itt élő családok életében.

7. számú fotó
Menekült szállás
közösségi tér

8. számú fotó
Menekült szállás
fejlesztő szoba

2024-ben is törekedtünk arra, hogy az épületrészben, a földszinten is és az emeleten is a közösségi tereket meg tudjuk tartani. Mindkét helyiségnek fontos feladata van, különböző kulturális és fejlesztési folyamatok, rendezvények színterei.

2024-ben is folyamatos volt a munkakapcsolat a BMSZKI különböző egységeivel. Az egységek kollégái és vezetői is teljes mértékben támogatták a menekült ellátásban dolgozó kollégák munkáját.

Az a tudat, hogy ebben a kihívásokkal teli munkában egész évben támaszkodni tudtunk a kollégáinkra, megnyugtató volt.

A szálló akadálymentes működéséhez 2024. 01. 01. és 2024. 12. 21. között 86 db hiba-bejelentő, munkálatokat igénylő lapokat adtunk le a műszaki osztálynak. Ezek mindegyikére a megfelelő választ meg is kaptuk, és az épületrészben a munkálatokat elvégezték. A zavartalan mosás érdekében a családok részére 2022. és 2024. között négy alkalommal cseréltük le a mosógépparkot, ez összesen 16 db mosógépet jelentett a 2 év alatt. A konyhában 12 db villanytűzhely amortizálódott le a 2 év alatt, ezeket szintén cseréltük. 10 db nagy fagyasztós hűtő szolgálja ki a családok szükségleteit a közösségi konyhában, az elmúlt 2 év alatt ezek közül 2 db cseréjére volt szükség. Szükségessé vált az épületrész melegvíz ellátásához 2 bojler cseréje is. 2024 nyarán az épületrész homlokzatának veszélytelenítése is megtörtént ipari alpinisták segítségével, hogy az itt élő családok biztonságban legyenek.

2024 decemberében az egyik emeleti nagy szoba gipszfallal történő kettéválasztása is megtörtént, ennek köszönhetően két új családnak tudtunk privát teret teremteni. 2024-ben egész évben, az év minden napján 91 főnek – de volt olyan időszak, amikor összesen 144 embernek – adtunk napi háromszori étkezést, amelynek egyike meleg étel volt.

A BMSZKI és az MR Lakás Alap jóvoltából 3 lakást tudtunk biztosítani azoknak a családoknak, akik készen álltak az önálló életre. Ezeket a lakásokat a BMSZKI teljeskörűen felújította, bebútorozta, és elektromos háztartási eszközökkel is ellátta. Két nagy, több-generációs család tudott beköltözni ezekbe a lakásokba, és decemberben az ünnepeket már a „saját otthonukban töltötték”. A kiköltöző családokat utógondozással és Lakhatási támogatással is tudtuk támogatni. A lakhatási támogatást és az utógondozás is a BMSZKI vállalta.

1.2. AZ INTÉZMÉNY FELADATAI

Még mindig nem könnyű meghatározni a menekült ellátás feladatait, annál is inkább, mert semmiféle jogi keretet, szakmai útmutatást az itt végzett szociális munkához, a háború borzalmai elől menekülő emberek – sem rövid távú, sem hosszantartó – ellátásához nem kaptunk. Az igazság az, hogy intézménynek sem tudjuk hivatalosan nevezni magunkat. Ebben a kihívásokkal teli időszakban kapaszkodókat találtunk, amelyekre sok esetben támaszkodni tudtunk, mint például a Helsinki Bizottság honlapja <https://helsinki.hu/ukr/>, a Menekültügyi kerekasztal beszélgetések, amelyek folyamatosak voltak egész évben, és minden alkalmat más-más civil szervezet rendezett meg.

A BMSZKI Ideiglenes Menekült Ellátásában az elmúlt év tapasztalatai azt mutatják, hogy a menekült emberekkel végzett szociális munkának jól körülhatárolható szakaszai vannak. Nagy ajándék, hogy van lehetőségünk megállni és visszatekinteni az elmúlt két évre.

Az elmúlt években sok civil és egyházi szervezettel, alapítvánnyal dolgozott együtt a BMSZKI és a Fővárosi Önkormányzat a menekült emberek ellátásának érdekében. Ezeknek a szervezeteknek a mai napig hálásak vagyunk, hogy a legnehezebb időszakokban velünk voltak. Mérhetetlenül sok anyagi és szakmai támogatást nyújtottak, a velük való közös munkáról is lehet olvasni a 2022-es és 2023-mas Szakmai Beszámolókbán, amelyeket a BMSZKI honlapján lehet megtekinteni.

2022-ben és 2023-ban a BMSZKI-ban dolgozó kollégák közül is sokan vállaltak feladatot a menekült családok ellátásában. A kezdeti időszakban, 2022 februárjában, az első menekültek érkezésétől kezdve embert próbáló kihívásokkal néztek szembe. Felsorolni is nehéz lenne azt a sok-sok tennivalót, amit a kollégák küldetesként teljesítettek. Egyrészt az infrastruktúra átalakítása, másrészt az ide menekülő emberek, családok szükségleteire, traumáira azonnali válaszokat és megoldásokat kerestek.

Az elmúlt évek intézményi feladatainak a szakaszaira, mint terápiás folyamatra tudunk visszatekinteni. Ezek megértéséhez és megfogalmazásához Judith Herman: Trauma és Gyógyulás c. könyvét vettük segítségül.

A kezdeti hónapjait az ellátásnak a gyógyító emberi kapcsolatoknak neveznénk, minthogy a traumagyógyulás csakis az emberi kapcsolat kontextusában történhet meg, elszigeteltségben sosem. A legfontosabb alapelvek a túlélő belső megerősítése, szeretettel teli segítése, gondoskodás róla, mind fizikai, mind mentális és lelki szükségleteik terén. A traumaoldásnak ezt a folyamatát 2022–2023-ban, mint intézményi feladatot, sikeresen teljesítették a kollégák és azok a civil szervezetek, akik támogatták a kollégák munkáját, és szerveztek az ellátottak részére külső szolgáltatásokat.

Több, korábban a szálláson dolgozó segítő kolléga velünk együtt gondolkodott el azon, hogy az itt elhelyezett családokat mennyire fogjuk hospitalizálni az ellátással, a tömegszállás közege mennyire hat károsan az itt élőkre? Innen nézve, 2024-ben azt kell mondanunk, hogy az intézményi keretek, a falak, a szabályok, a tárgyi adományok mind-mind a biztonságuk érzetét növelték, az emberek sokasága pedig a sorsközösség élményét teremtették meg, amely a trauma gyógyulási folyamat fontos része volt.

2023-ban már élesen körvonalazódott, hogy a szeretettel teli gondoskodást kinőtték a családok, többre van szükségük. A mindennapi rutinba, a szálló napirendjébe szeretnének részt venni, szeretnének a szállón töltött időre befolyással lenni, a szabályokat, kereteket saját érdekeik mentén tervezni. A döntés szabadságának visszaadásában kezdetben a minden héten megtartott lakógyűlések segítettek, ahol a családok felismerték azokat a folyamatokat, amelyekben vissza tudták venni az életük feletti irányítást, felismerték az új lehetőségeket is, amelyekkel nagyobb biztonságot élhetnek meg (a közösségi konyha szabad használata, a környezetükért a saját felelősség vállalása, nők munkavállalása, beérkező adományok szétosztásának közös átgondolása, belső értékke váló generációs attitűdváltás az oktatási intézményekkel szemben, önálló lakhatási törekvések).

2024-ben egyre több család fogalmazta meg, hogy a szálló eddig biztonságos falai mostanra kényelmetlenné váltak, szeretnének önálló lakhatásba költözni, és a kezdetben sorsközösségként működő társaság teherré vált, és mostanra kezdte kinőni a közösség ezt a feladatát. Megjelentek az egyéni szükségletek, az egymástól való távolodás, elszakadás igénye.

A traumás veszteség meggyászolása időszakában voltunk 2024-ben szinte az év teljes egészében. Az elmúlt évek alatt az itt élők elvesztettek családtagokat, barátokat, szomszédokat. 2022-ben a határon való átkelés sok nőben és gyermekben haláltól való félelemként és szorongásként hagyta lenyomatát. Sokan hagytak hátra családtagokat, barátokat, közösségeket, akikhez valamilyen kapcsolat fűzte őket. Ezek az itt élőkre, mind férfiakra, nőkre és gyermekekre is igazak, a veszteség fájdalma minden család számára ismerős. Sok család tart a feldolgozás szakaszában, sokan ismerték fel, hogy az eddig életüket, vagyontárgyaikat, ingatlanukat elvesztették, azokat már nem kapják vissza, vagy legalábbis abban a formában nem, ami eddig volt. Mi, szociális munkások, úgy tudunk és tudunk ebben a szakaszban segíteni az itt élőknek, hogy hiteles tanúi voltunk/vagyunk/leszünk a történetüknek, meghallgatjuk és validáljuk veszteségeiket. Akár a munkaidő lejártá után a kapuból visszafordulva, akár az éjszaka közepén az ügyeleti helységben, amikor magas vérnyomással és pulzusszámmal, nehéz levegővétellel, „szívdobogással” kopogtatnak az itt élő nők, férfiak és gyermekek egyaránt. Ebben a folyamatban a Traumaközpont pszichológus munkatársa is heti 20 órában segítette a családokat.

Tapasztaltuk azt is, hogy sok fiatal anya éli meg a generációkon átívelő szokásrendszer veszteségét, hiszen gondoljunk csak bele: fiatal anyukák elsőszülött gyermekei Magyarországon egy ideiglenes menekült tömegszállón születtek, ezek a gyermekek a szállón létező szabályokat, szokásokat ismerik, ezek váltak belsővé, ezek a mesterségesen alakított szokásrendszerek ölelik körbe a szűkebb családrendszert, ez az első korai ismeretük a világról, ez a mesterségesen megalkotott hely lett a világuk. Ezért is tartjuk fontosnak, hogy a szállón létező házirend, szabályok rugalmasak legyenek, és a családoknak lehetőségük legyen alakítani rajtuk.

Vannak családok, akik új életet kezdtek el építeni, elkezdtek a háború okozta veszteségeikből visszakapcsolódni önmagukhoz és az új környezetükhöz. Egy olyan kultúrában kell új életet kezdeniük, amely gyökeresen eltér mindattól, amit maguk mögött hagytak. Ez hihetetlen belső erőforrásról, bártorságról, és a körülöttük létező intézményrendszerekben dolgozó szakemberekbe vett bizalmukról tesz bizonyosságot.

A továbbiakban a fent felsoroltakat kiegészíteném azzal, hogy vannak olyan családok, akiknek élete a háború előtt nem volt könnyű, nem rendelkeztek erőforrással, eleve nehéz, terhelt életet éltek, és ezt csak tetőzte a háborús trauma. Veszítettek el ők is családtagokat, és azt a bár bizonytalan, mégis ismerős talajt a lábuk alól, amelytől valamennyire biztonságban érezték magukat; az ismeretlen ország számukra is félelmetesnek látszott. Mindezek mellett azt kell mondjam, hogy a szállón élés nem elvett az eddigi életükből, hanem adott: nem vagyoni, anyagi veszteség érte őket, hanem egy jobb életszínvonalat biztosított számukra. Velük egy teljesen más szintű, jól átgondolt szociálismunka folyik.

2. AZ ÜGYFÉLKÖR JELLEMZŐI

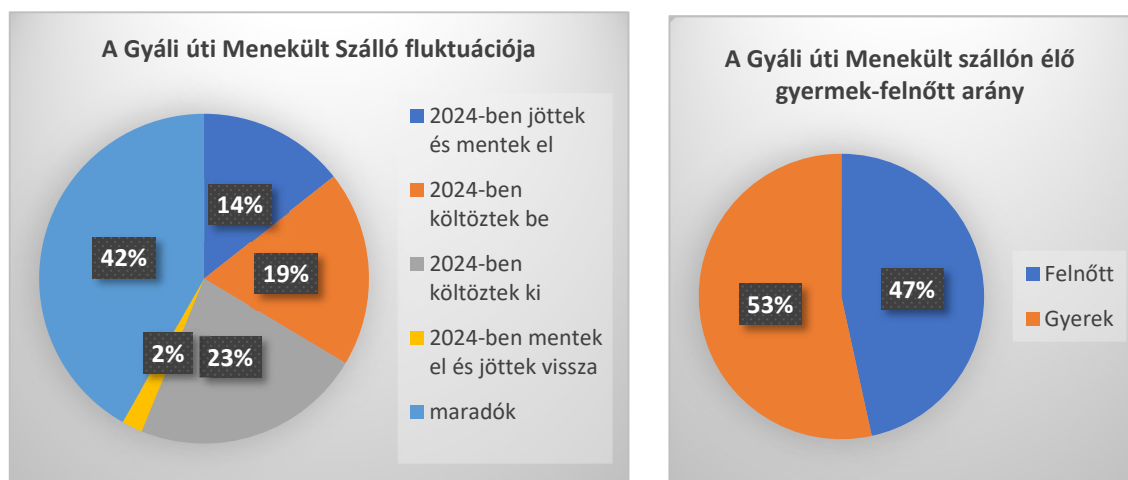
A családok szociológiai mutatóiról, identitásáról, társadalmi pozícióiról részletes tanulmányt írt Rész Levente kollégánk 2023 tavaszán. Ez elolvasható az alábbi linkre kattintva: [Rész Levente: Egy kisebbség kisebbsége – Kárpátaljai roma családok jellemzői a BMSZKI Gyáli Átmeneti Szállásán folyó menekültprogram tapasztalatai alapján.](#)

2024. január 1. és 2024. december 31. között összesen 144 főnek nyújtottunk biztonságos menedéket a BMSZKI Gyáli úti Menekült Szállón. A befogadottak között természetesen voltak állandó családok, az ő létszámuk az év során 89-91 között mozgott. Azok az emberek, akik tranzitként használták a szállót, voltak családok, és előfordultak egyedülállók is. Ezeknek az embereknek többnyire egy-két napos befogadásra volt szükségük. Az is előfordult, hogy civil szervezetek kértek segítséget egy-egy speciális igényű családnak vagy egyedül álló személynek az elhelyezése céljából. Volt egy időszak a szálló életében, amikor kicsit viccesen, picit keserédesen azt fogalmaztuk meg, hogy „futóbolondok kíméljete”, s tettük ezt annak tükrében,

hogy a környezetünkben lévő menekült ellátásokból „kipotyogó” speciális szükséglettel rendelkező menekült (alkoholista nő, pszichiátriai beteg nő, prostituáltként kihasznált, mentálisan beteg nő, rendőrség által körözött, kisgyermeket szoptató édesanya) embereknek nem volt sehol máshol helye. Civil szervezetek, családsegítő központok a megkeresésükben arra hivatkoztak, hogy „tudjuk, hogy nálatok jó helyük lesz”. Egy idő után szembe kellett néznünk azzal is, hogy ezek a speciális igénnyel rendelkező esetek a kollégák erejét lemerítették. (Az egyik Budapesten működő kórház az éjszaka közepén kiengedett az utcára egy beteg ukrán nőt, akiben benne hagyták a katéttert.)

A Nyugati pályaudvaron működő kormányablakkal szemben kollektívan éltünk meg haragot, dühöt, amikor a szállóra közvetlenül vezényeltek hasonló szükséglettel bíró felnőtt embereket, kisgyerekes családokat. Előfordult az is a nyáron, amikor a legnagyobb hőség tombolt, hogy kisgyermekes anyákat küldtek közvetlenül a Gyáli úti Szállóra. Sajnos a szálló telítettsége miatt nem tudtunk helyett adni a családnak, de arról mindig gondoskodtunk, hogy ilyenkor, ha csak rövid időre is, de pihenési és felfrissülési lehetőséget biztosítsunk ezeknek az embereknek.

2024-ben a (144 fő) szálló állandó lakószáma 89-91 fő között mozgott (két ember halt meg a szállón)

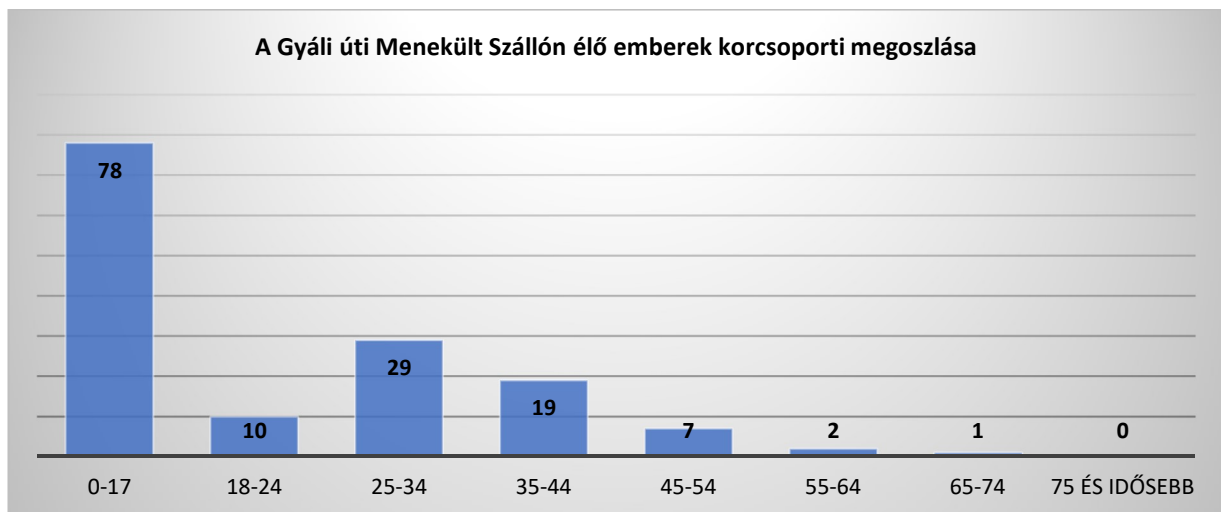
2.1. TRANZIT

Azok a családok, akik kizárólag tranzitként használták a szállót, nem kértek szociális munka szolgáltatást, csak alvás, tisztálkodás és étel iránti igényüket fejezték ki. Velük a szakmai koordinátor és az ügyeletes kollégák álltak közvetlen kapcsolatban. Ezek a családok többnyire pár napot, maximum két hetet töltöttek a szállón. Volt egy család, akik egy európai nagyvárosból egy másik európai nagyvárosba tartottak éppen: Madridból Versaillesba. Nem derült ki számunkra, hogy sikerült ilyen nagy kerülő utat tenniük. Ők kettős állampolgárok voltak (francia–ukrán), ennek értelmében franciául és ukránul beszéltek, mi, kollégák magyarul, tört angolul és szlovákul kommunikáltunk velük. Elszállásolásuk érdekében az egyik nemzetközi

szervezet magyarországi kirendeltsége vette fel velünk a kapcsolatot. Egy másik többgyermekes család pedig Magyarországon vidéken talált tartós lakhatást. Ez a család az egyike volt azoknak a családoknak, akiket a nyár folyamán az augusztusi kormányrendelet miatt utcára tettek. Egy harmadik, három fős család az egyik budapesti munkásszállóról egy másik budapesti szállóra költözés között volt, ők két éjszakára kértek befogadást.

2.2. KORCSOPORT MEGOSZLÁSA

Ahogy az a korábbi szakmai beszámolókból is látszik, a szállón élő családok korosztályilag fiatalnak mondható generáció a mi magyarországi mércénkkel mérve. 2024-ben 0-64 éves korig éltek a szállón emberek. 2024-ben a két legidősebb ember elhalálozott.

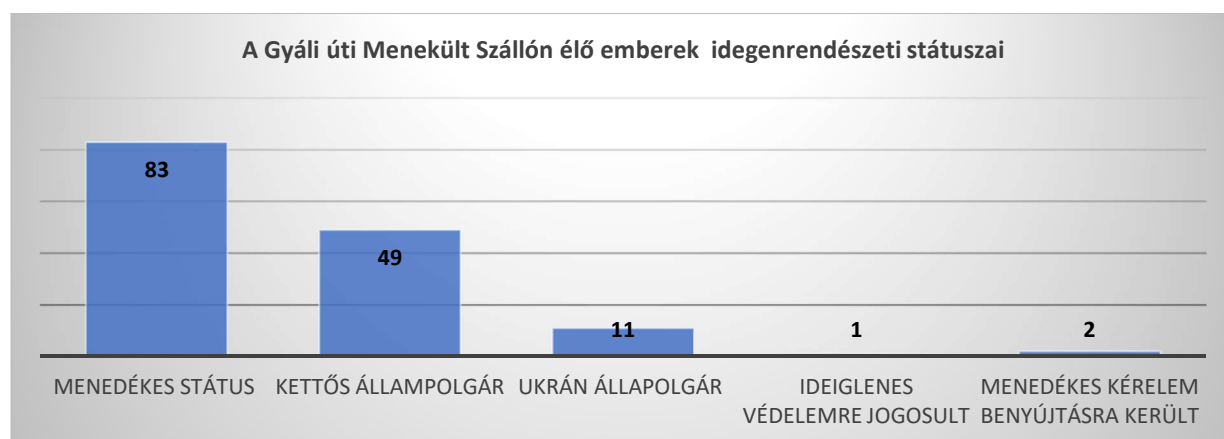
A 34 és 54 éves korosztályba tartozó nők és férfiak mindannyian nagypapa és nagymama szerepben vannak, amellett, hogy még aktív tagjai a munkaerőpiacnak. A 16 és 17 éves fiatalok között két olyan fiatal van, akik családot alapítottak, vagy szeretnének minél hamarabb családot alapítani. A 0-17 korcsoportba tartozó fiatalok, gyerekek többsége a tanulásban látja a jövőjét. A 18 és 24 éves korosztályba tartozóknak egy vagy két gyerekük is van már.

2024-ben is születtek gyermekek a szállón, összesen 4 baba: 3 fiú és 1 lány. Az egyik szülőanyát a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott Fonyódi Menekült Szállóról költöztettünk át, aki veszélyeztetett terhes volt ikerbabáival. Az átköltöztetésük a Gyáli úti Szállóra életmentő volt mind a babák, mind az édesanya számára. A Szállón született másik gyermek kálváriájára így emlékszik az esetkezelő kolléga: „2024. augusztus 2-án egy 16 éves lány életet adott egészséges kisfiának. A területileg illetékes gyámhivatalt az újszülött családba fogadása kapcsán be kellett hívnunk a folyamatba. A Fővárosi Kormányhivatal a segítségünkre volt abban, hogy a gyermek gyám kirendelése mihamarabb megtörténhessen, mivel még a fiatal édesanya is gyámság alatt állt. Az újszülöttet a hatályos gyámkielőkészítő nélkül nem adták

„haza” a kórházból, szerencsére a kórházi védőnővel, és a gyermekorvossal szoros együttműködésben dolgoztunk a megoldáson. A család jogos félelme, hogy elveszítik a babát, sem tett jót a fiatal édesanya lelki állapotának, így a mentális, és lelki egészségére is figyelmet kellett fordítanunk. Végül az ügy sikeresen zárult, köszönhetően a gyors és rugalmas együttműködésnek. A Gyámhivatal az anyai nagymamát jelölte ki gyámnak, így a fiatal anyuka és a babája visszatérhettek a szállóra.”

2.3. IDEGENRENDÉSZETI STÁTUSZOK

A Szállón élő családok az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságtól a Menedékes státust megkapták, ezen belül vannak családok, akik eleve kettős állampolgárok voltak, és vannak, akik itt Magyarországon szereztek meg a magyar állampolgárságot. Sok család tervezi a hosszútávú letelepedését Magyarországon.

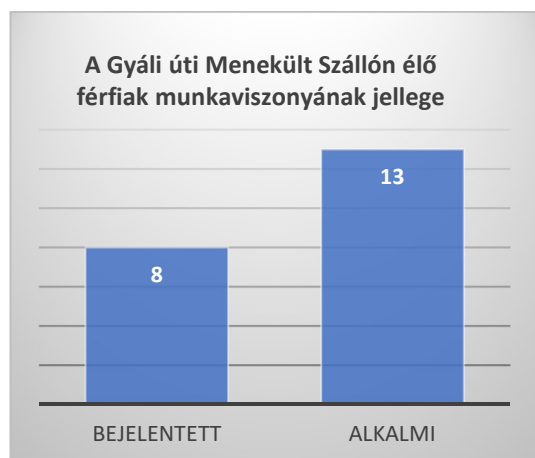

2.4. MUNKAVÁLLALÁSI MORÁL

A szállón élő családok szinte mindegyikéről elmondható, hogy a férfiak a háború előtt is Magyarországon dolgoztak (építőiparban), ezért a férfiaknak évekre visszanyúlóan alkalmazkodási és társadalmi szokásrendszer-ismeret előnye van. 2024. január 1. és 2024. december 31. között is minden aktív korú férfinak volt bejelentett vagy alkalmi munkája. Ezek többnyire az építőiparban voltak.

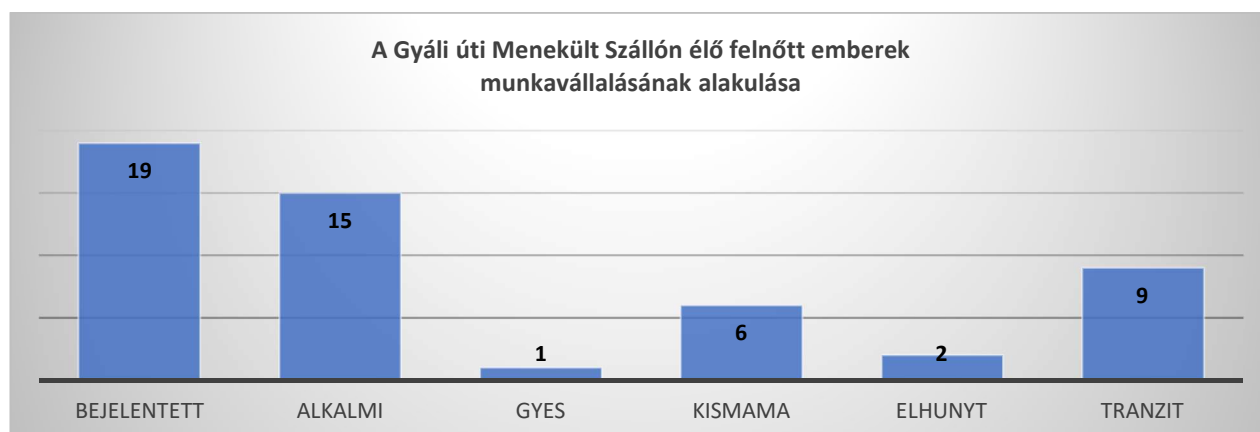
2022-től 2024-ig szinte minden családban elkerülhetetlenné váltak bizonyos szocializációs változások. Sok család és a bennük élő családtagok is – gondolunk itt a nőkre és a gyerekekre – alkalmazkodtak a környezetükhöz (iskola, munkahely, társadalom). 2023. év végére és 2024. egész évben azok a nők, akik korábban Ukrajnában nem dolgoztak – a háztartásvezetés, a gyermekek ellátása volt a feladatuk –, individuális fejlődésen mentek keresztül. A nők egymást segítő, támogató, szervező, munkavállaló közösséggé váltak. Ugyanez elmondható a férfiakkal kapcsolatban is.

is. A szállón élő egyik édesanya egy takarító cégnél csoportvezetői pozícióba küzdötte fel magát. Ebből az új szerepköréből számos nőt segített munkához, ez által tartós, biztos jövedelemhez.

Tehát 2024. január 1. és 2024. december 31. között, ha a szálló teljes felnőtt ellátottjait nézzük, akkor a következőket tudjuk megállapítani: a kárpátaljai ukrán magyar ajkú roma családok férfi, és immár a nő tagjai is a munkavállalási és munkába járási morálja és motivációja magas.

A családoknak és a benne élő felnőtteknek a munka és az abból eredő értékek a prioritási listájuk első helyén áll. A saját erőből, saját munka után járó jövedelemből való megélhetés lehetősége, ennek egzisztenciális értéke is a biztonságra, önállóságra való törekvés, és a család visszakapcsolódása – sőt, megújítása – a trauma előtti önmagukhoz. Ebben a folyamatban a nők óriási feladatrészt vállaltak az elmúlt két évben. „*A dolgozó nők éjszaka pontban 23:00-kor visszaérkeztek a szállóra*” (idézet a Menekült Szálló ügyeleti naplójából).

2.5. TANULÁSI KÉSZSÉG

2023-ban ezt írtuk arról, hogy a szállásainkon milyen írás-olvasás tudással élnek az emberek: *„A szállásainkon élő kárpátaljai cigány családokról elmondható, hogy többnyire alacsonyan iskolázottak, sok köztük a ténylegesen is analfabéta, de akik tudnak is írni és olvasni, ők sem biztos, hogy magyarul képesek erre, bár magyarul mindannyian tökéletesen beszélnek.”*

2024-ben ezt a mondatot azzal egészítenénk ki, hogy a korábbi évekhez képest megnövekedett az iskolába járási kedv a gyerekek körében, és a szülők is tudatosabbak lettek ezekben a folyamatokban. Nem több az egyszer-egyszer „ittthon maradok az iskolából (vagy az óvodából)”, mint más hasonló létszámmal bíró gyermekvédelmi alapellátásban élő gyermekek között Magyarországon.

A szülők bizonyos szavak írásos formáját megismerik. Megnőtt az önértékesítő képességük, nem írnak alá semmit automatikusan. Tapasztaljuk, hogy hivatali ügyintézésnél is inkább visszamennek még egyszer, mert elhozzák a nyomtatványokat, a dokumentumokat, és abban a családban, ahol a gyerekek már biztos tudással olvasnak, velük olvastatják el. A számukra nehezen értelmezhető szövegrészekhez a szociális munkások segítségét kérik. A szülők elmondják, hogy *„nekünk már mindegy”* – ennek ellenkezőjéről eddig nem tudtuk meggyőzni őket. Az egy attitűdváltás, hogy tényleg elhiszik, hogy ha tanulnak a gyerekek akkor, *„Magyarországon bármik lehetnek, jobb munkát is kaphatnak”*. Az idézett mondat a szállón élő egyik édesanyjától származik, akinek 16 éves fia tanulmányokat folytat a BKSZC Ybl Miklós Építőipari Technikum és Szakképző Iskola kőműves szakán. A kamasz fiú a tanulmányaihoz a Van Esély Alapítványtól kap támogatást. A szállón dolgozó gyermekgondozó kollégáknak sok munkája van abban, hogy a 16 éves kamasz fiút a tanulás útjára terelte. A családban generációkon keresztül az a szokás, hogy a 16 éves fiúk az édesapjuk mellett munkába állnak. A fiú szülei és családja teljes mértékben támogatták a gyermekgondozó kolléga törekvéseit, jobb minőségű életet szánva gyermekeiknek. *„Az iskola megkezdése óta S. rendszeresen jár, minden házi feladatot megcsinál, egyszer sem volt hiányzása. Félévi átlaga 4,7, sorra kapja a négyes és ötös osztályzatoka. A műszaki rajzokat egyedül megcsinálja, amennyiben a házi feladat értelmezésében elakadt, a segítségemet kéri. Az iskola mellett édesapjával dolgozik. Nagyon motivált, büszkén mutatja nekem a képeket a gyakorlaton készített munkáiról. Tanárai is elégedettek vele.”*

2. 6. HALANDÓSÁG

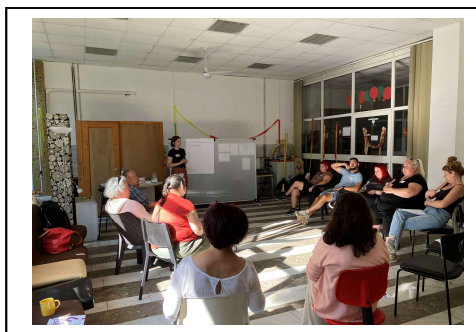
2022-ben és 2023-ban is azt kellett írunk, hogy rossz egészségügyi állapotban vannak a családok felnőtt tagjai, akik valamilyen fizikai betegség miatt szenvednek. Ezekkel a betegségekkel, ha időben elmentek volna orvoshoz és a megfelelő kezelést megkapták volna, nem haltak volna bele a szövődményekbe. 2022–2024. között három idősebb ember – egy nő és két férfi – hunyt el. Egyiküknek sztomazsákat kellett használnia, több kemoterápián és sugárkezelésen volt túl, de sajnos a rák mégis legyőzte őt. Ugyanilyen rákos megbetegedés győzte le az idősebb nőt is. A másik idősebb férfinak egy korábbi, elhanyagolt sérülés miatt kellett amputálni az egyik lábát. Rehabilitálásnak előkészületei folyamatban voltak annak érdekében, hogy műlábát tudjon kapni. Sajnos utólag kiderült, hogy járulékos betegségei is voltak, ezek következményeként az év során az egyik éjszaka közepén meghalt tüdőembóliában.

2024-ben egy 34 éves édesanya kemoterápiáját kísérelhettük végig. Az édesanyát gyomorrákkal diagnosztizálták, egy korábbi gyomorfekély alakult át halálos betegséggé. Az édesanya december végén fejezte be a kemoterápiát, és 2025 januárjában lesz a teljes gyomrot eltávolító műtétje.

A szállón szociális munkakörben dolgozó, egészségügyi végzettséggel is rendelkező kolléganő sokat dolgozik azon, hogy a családok felnőtt tagjait edukálja saját egészségük érdekében. Az még mindig nehéz feladat, hogy megtanítsuk a felnőtteket arra, hogy komolyan vegyék az egészségüket és felelősséget vállaljanak érte. Azt tapasztaljuk, hogy azokat a betegséget jelző tüneteket, amelyek nem döntenek le őket a lábukról, ignorálják és nem veszik komolyan. Sajnálatos módon sokszor késő, amikor orvoshoz eljutnak. Amint a korosztályos diagramból is olvasható, nem, vagy nagyon ritkán élik meg a 64 éves kort.

3. A SZAKMAI MUNKA 2024-BEN

2024-ben már teljes mértékben önálló egységként működött a Gyáli úti menekült ellátás. 2024. május végéig az SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa finanszírozta három kolléga munkabérét, és nyújtott a háttérben szakmai támogatást. 2024. június 1-vel a menekült családok ellátása, mindennemű segítése és a szakmai stáb munkabérének a finanszírozása is a BMSZKI feladata lett. A szakmai stáb létszáma az év során többször változott, a 14 fős stáb év végére 11 főre csökkent. Így a

9. számú fotó

Egyéni szükségletek mentén esetkezelés, az elengedésre és kilépésre való felkészülés, felkészítése a családoknak. Kollégák

2023-as évben felépített munkafolyamatokat, munkaköröket 2024-ben folyamatosan újra kellett gondolni. Egy ügyeletes feladatokat ellátó kolléga határozott idejű munkaszerződése nem lett meghosszabbítva. Egy esetkezelő kolléga a nyár végével elköszönt. Egy gyermekgondozó munkakörben dolgozó kolléga szintén beadta a felmondását a nyár folyamán.

Szakmai stábunk tehát 2024. második felére így állt össze:

- 7 fő 24/16 órás segítő – klasszikus ügyeletesi feladatokat¹ látnak el,
- 3 fő 8 órás esetkezelő,
- 1 fő szakmai koordinátor (ellátási egységvezető, szakmai vezető).

AZ UNICEF-Budapest-FSZKA Ukrajnából Menekült Gyermekek Ellátása és Befogadása 2024. pályázat keretén belül részt vettünk:

UNICEF	a szexuális kizsákmányolás és bántalmazás megelőzéséről (PSEA) szóló tanfolyam
NANE	asszertív kommunikációs tréning – PTSD felismerése az ellátottak körében
Partners Hungary Alapítvány	szimulációs esetgyakorlatok, Bálint Módszer megismerése, mint esetfeldolgozó technika

Az év során a kollégák folyamatosan vettek részt a BMSZKI-ban szervezett képzéseken és Team szupervíziós folyamatokban is. A BMSZKI-ban szervezett képzések közül a kollégák az alábbiakon vettek részt:

Új belépők képzése	Családdinamikai alapismeretek szociális és mentálhigiénés területen dolgozó szakemberek számára	Segítőbeszélgetés módszertana – interjúkészítés a szociális munkában elmélet és gyakorlat
A közösségi pszichiátriai megközelítés lehetőségei hajléktalan és más szociális szolgáltatásokban		Team Szupervíziókat György Margó szupervízor támogatta

Több kolléga folytat tanulmányokat külsős képzések keretén belül, mellyel a szállón élő gyermekek és felnőttek érdekében jobb megértési, fejlesztési eszközökkel tudta magát felvértezni:

Képzés Megnevezése	Képző Intézmény
Pedagógiai Asszisztens	Pannon Kincstár
Gyermek coaching:	Solutionsurfers Magyarország
Gyermekdráma asszisztens	Magyar Pszichodráma Egyesület
Szociális munkás	ORZSE
Óvodapedagógus	ELTE

¹ Az ügyeletes kollégák gondoskodnak a szállások biztonságos üzemeltetéséről, és segítséget nyújtanak a bent lakók általános szükségleteinek biztosításához.

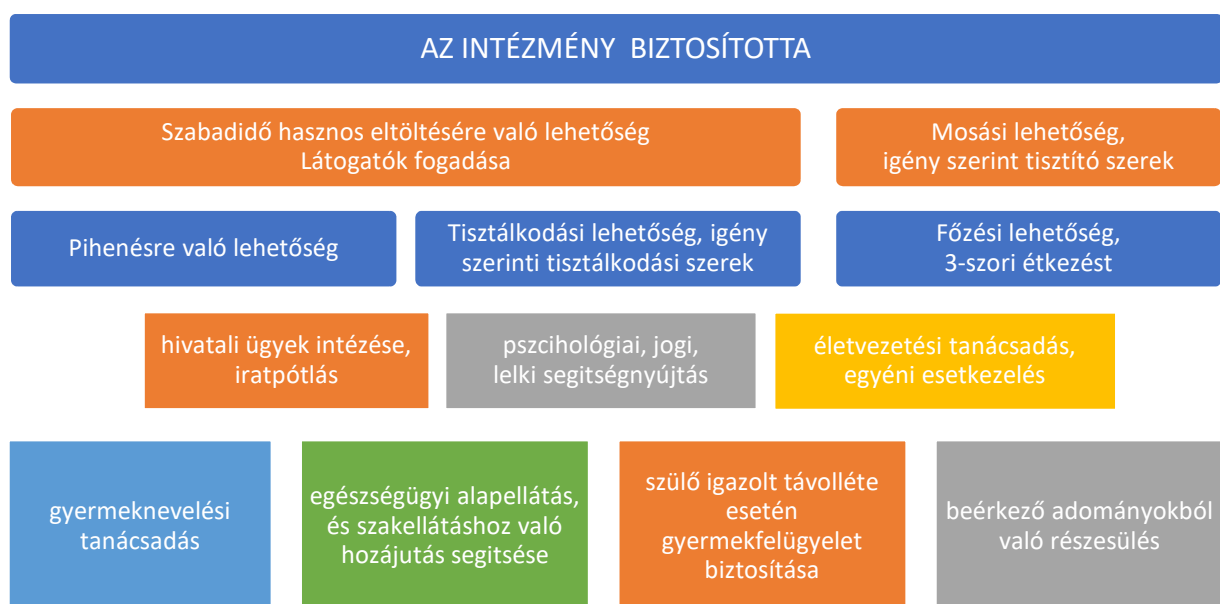
3.2. A MENEKÜLT ELLÁTÁS MÉG MINDIG EGY „UNDERGROUND CSÁO”

Az ellátást a családok és az egyének önkéntesen vették igénybe. Saját kérésükre, vagy civil szervezeteket segítségül hívva kérték elhelyezésüket a menekült szállóra. A menekült ellátás szakmai protokollját semmilyen jogszabály és szakmai program nem szabályozza a mai napig sem. A BMSZKI Gyáli úti Menekült Szállójának nincs se szakmai programja, sem eljárásrendje. Kezdetben, 2022-ben és 2023. első felében stabil stáb sem volt. A szálló zavartalan működését kb. 40 fő ügyeletes kolléga látta el napi 24 órában. Ők feleltek a szálló zavartalan működésért, a szállásra érkezők befogadásáért, az ételmezésükért és a fizikai jólétükért.

A családok ügyes-bajos napközben dolgaival egy patchwork team foglalkozott, a teamtagok különböző szervezetekhez tartoztak. A szociális munka irányát a családok szükségletei, rövid távú céljai határozták meg. 2023. első felében mélyült a szociális munka a családokkal, a szakmai team az ideiglenesen kijelölt szakmai vezetővel (Rész Levente) a team alkalmakon már egy-egy család működésének miértjeivel, megértésével is tudott foglalkozni. Ebben az időszakban a gyermekek és szükségleteik is fókuszba kerültek (a fizikai szükségleteiken túl). A kollégák nagy hangsúlyt fektettek az oktatáshoz és tanuláshoz való jogaik gyakorlására is, amelyhez kezdetben nehezen alkalmazkodtak a családok.

A krízis időszak elmúltával előnyösebb helyzetbe kerültünk, mert egy sokkal mélyebb, intenzívebb szociális munkafolyamatban tudtunk együtt gondolkodni a családokkal és a családok érdekében. Ezeknek a munkafolyamatoknak közösen fogalmaztuk meg a kereteit, és az ellátás specialitásából adódóan ezeket a kereteket 2024-ben többé-kevésbé tartani is tudtuk.

3.2.1. Gyakorlati szociális munka szolgáltatásaink, fizikai jólét biztosítása

2024-ben mindazokat a célokat, amelyeket 2023. év végén a családok ellátása érdekében meghatároztunk magunknak, ami csak és kizárólag rajtunk múlt, teljesítettük. Ezek differenciált célok voltak, különböző területeket érintettek, és a családok traumatudatos integrációját támogatták.

3.2.2. Az ellátás szakmai programjának kijelölése

„A szakmai munka koncepciójának az alapja a család, a családi rendszer, mint megtartó erő, melyet mind emocionálisan, mind gazdaságilag igyekszünk az év elején kijelölt célokra fel-fűzni.” – írtuk ezt 2023-ban a szakmai beszámolónkban .

A családgondozási folyamat szakaszai: A bent élő családok tagjainak megismerése, szociális helyzetfelmérés, krízis feldolgozás, együttműködési formákban, tartalmakban való megegyezés. (Együttműködési megállapodás kötése)

Felmérési szakasz: Családgondozási terv készítése, melynek célja a szülő és gyermek kapcsolatának érzelmi megalapozása, problémamegoldási és konfliktuskezelési stratégiák fejlesztése, szülői szerep erősítése, önismeret fejlesztése, önállósodásra való felkészítés, a mindennapi élet területein adódó nehézségek meghatározása, azok kezelése.

Életcélok és perspektívák megfogalmazása: Családi életvezetési minták felismertetése, konfliktushelyzetek, megoldási készségek javítása, a család önálló életbe való visszavezetése. A családgondozás egyéni esetkezelés formájában történik, melyben a család saját erőforrásait és kapacitását aktivizáljuk.

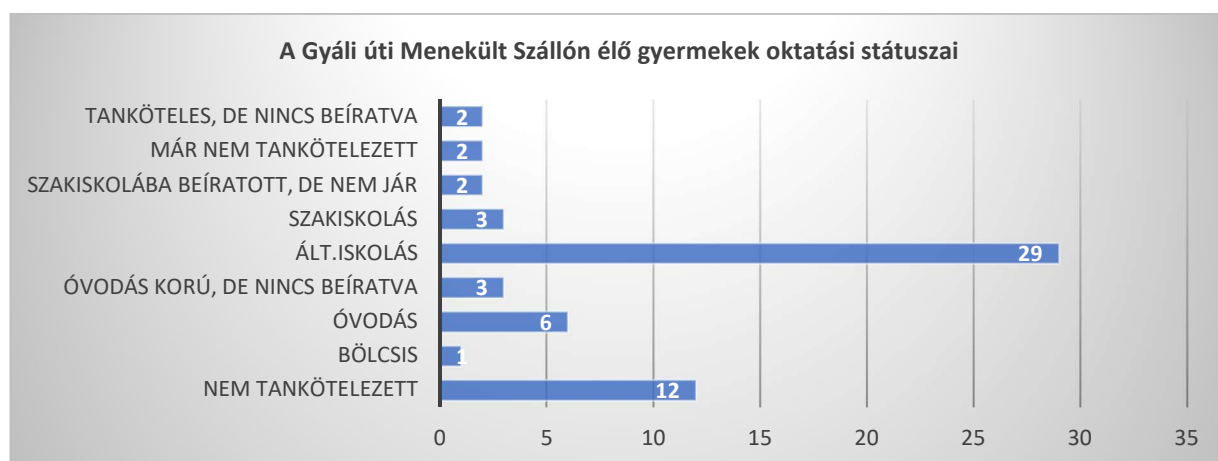
A Team munkájának is kijelöltük a funkcióit, melynek kereteit az intézményen belüli rendszeres megbeszélések adják, szakmai koordinátor vezetésével. Állandó résztvevők a szálló munkatársai, havi egy alkalommal pedig meghívjuk a velünk szakmai kapcsolatban álló intézmények kollégáit is. Ezen megbeszélések tematikái az év során többek között ezek voltak:

- Operatív megbeszélés: aktuális feladatok meghatározása, napi ügyek megbeszélése, az elkövetkezendő műszakbeosztás meghatározása, az intézmény életét meghatározó témák megbeszélése, távlati programok, ötletek, azok megvalósításához forrás keresés, feladatok delegálása, kötetlen beszélgetés, egymás támogatása.
- Esetmegbeszélés: az intézményen belül a team tagjai tájékoztatják egymást a szálláson élő családok aktuális folyamatairól, megtörténik a gyermekekkel kapcsolatos információátadás, az aktuális helyzetek elemzése, feladatok meghatározása, közös estfeldolgozás, fejlesztési irányok kijelölése, plusz szolgáltatások behívása, a feladatok a felelőseinek kijelölése, a gyermekek iskolai ügyeinek, a család problémáinak, a gyermekek és a szülők teendőinek megbeszélése.

- Esetkonferencia: résztvevői a gyermekkel kapcsolatban lévő egyéb intézmények szakemberei, úgymint a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítő munkatársa, oktatási intézmény pedagógusa, szociális munkása, a jelzőrendszer egyéb érintett tagjai, továbbá a szállón szolgáltatással jelen lévő szervezetek munkatársai, pl. pszichológus, fejlesztő pedagógus, csoportokat tartó csoportvezetők.

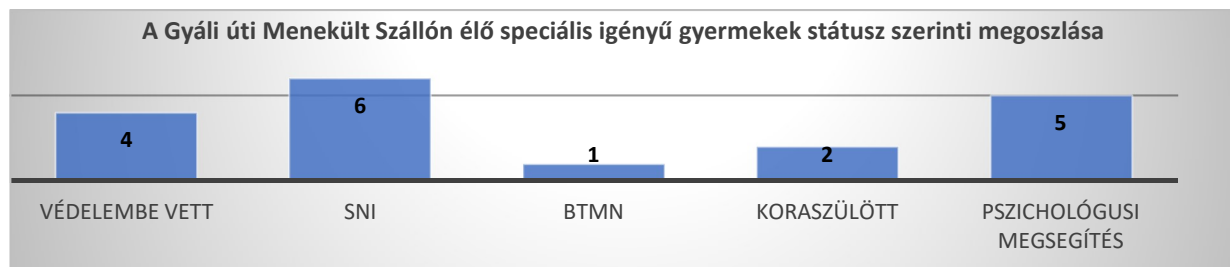
3.2.3. Gyermekvédelmi fókuszú szociális munka

Az egyik gyermekgondozó munkakörben dolgozó kollégánk, így ír munkájáról: „Az elmúlt év során gyermekgondozóként tevékenykedtem a szállón, ahol a gyermekek oktatásában, korrepetálásában és szabadidős tevékenységeik szervezésében vállaltam felelősséget. Sikertől olyan integrált munkamódszereket kialakítanom, amelyek révén a gyermekek nem csupán az iskolai feladatokban kaptak segítséget, hanem a mindennapi életben, a társas kapcsolatok építésében és a kreatív tevékenységekben is fejlődhetnek. A szülők bevonása a digitális oktatási felületek használatába és a közös programok szervezése szorosabbá tette az iskola és a családok közötti kapcsolatot, ami pozitív hatással volt a gyermekek általános jólétére.” Mivel 2022-től folyamatosan nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden iskolás és óvodás korú gyermek be legyen írva oktatási és nevelési intézménybe, egy idő után feltűnt, hogy a gyerekeknek és a szülőknek nagy része teljes mértékben el tudta sajátítani az iskolába járás kultúráját, és hisznek abban, hogy a tanulás előre visz. 2022-ben és még 2023-ban is az édesanyáknak nehéz lelki folyamat volt leválni óvodás korú gyermekeikről, mostanra azonban nem csak óvodába, hanem bölcsődébe is jár gyermek a szállóról.

Közelebbről kezdtük el vizsgálni, hogy mi történik a háttérben azokkal a gyerekekkel, akiknek az iskolába-óvodába járás feladata nehéznek bizonyult. Az „iskolakerülés” miatt a gyermekeket védelembe vette a Gyámhivatal. A fókuszált figyelemnek köszönhetően kiderült, hogy ezeknek a gyermekeknek speciális szükségleteik vannak, a tanulás és az iskolába járás kerülése

nem „rosszaságból”, és annak szándékos visszautasításából történik: diszlexiás, diszgrafiás, diszkalkuliás, ADHD-s nehézséggel küzdenek ezek a gyerekek. A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat segítségünkre volt a tünetek a diagnosztizálásában. Egy idegen kultúrában, idegen szokásrendszerben ezzel a batyuval beülni egy iskolapadba, valljuk be, nem könnyű feladat. A gyerekek speciális szükségleteiről az alábbi diagramon keresztül tudunk beszámolni:

A speciális szükségletű gyermekek és az óvodás korú gyermekek részére a Magabiztos Manók fejlesztő pedagógusa heti 20 órában foglalkozott a gyerekekkel egyéni fejlesztési tervek alapján. A szolgáltatást az UNICEF Budapest FSZKA UMGYEB 2024. pályázati projekt keretében tudtuk megvalósítani.

Esetkezelő kollégánk így ír egyik esetéről, melyben egy speciális igényű kamasz fiú kálváriáját járja körbe, mind az iskolából való lemorzsolódásának mind pedig a deviancia felé való sodródás megakadályozásának rögzös útján: „A 14 éves P. A. ügyében büntetőeljárás van folyamatban csoportosan, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette miatt. A cselekmény 2023 márciusában történt, amikor a fiatalkorú és családja még nem a Gyáli úti Menekült Szállón, hanem az akkor még működő Bánya úti szállón tartózkodott. A fiatalkorú a 14. életévét a cselekmény elkövetésekor éppen betöltötte, mely a büntethetőségét megalapozza. (A cselekmény akár az öt 12. életévtől büntethető bűncselekmény közé is tartozhat, amennyiben az minősítésre kerül.) A fiatalkorú gyanúsított és a szülő tanúkenti kihallgatása 2024 májusában a X. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán ismét megtörtént. A szülő és a gyermek a segítséget kérte abban, hogy tájékoztatást kapjon a várható jogkövetkezményekről. Segítségemmel telefonon kerestük a családdal a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség Fiatalkorúak Büntetőügyeinek Részlegét, ahol az ügyész tájékoztatást adott arról, hogy az ügy továbbra is nyomozati szakaszban van, a szülőt, mint P. A. törvényes képviselőjét a büntetőeljárásból kizárja az ügyészség, mivel annak tanúkenti kihallgatása szükséges. Felvettem a kapcsolatot P. A. környezet-tanulmányát végző pártfogó felügyelővel, hogy a fiatalkorú érdekében tájékozódjon az előzetes pártfogó felügyelettel kapcsolatosan, valamint, hogy lehetőséget keressen a jóvátételi eljárásban való részvételre. A Szállón működő kamaszcsoportba integráltuk a fiatalot, ahol az impulzív, fokozott szenzoros, ingerkereső magatartású fiataloknak is szervezünk sport- és szabadidős programokat, melyek a társadalmi beilleszkedést célzó csoportnormákat segítenek kialakítani.

P. A. hányatott előélete, a háború előli menekülés körülményei, kortársainak, ismerős környezetének elhagyása, a családjában történt súlyos tragédiák miatt egyre inkább szorongóvá vált, melyet fokozott a cselekménye miatti büntetéstől való félelme is. A család szociális munkásaként az intézményben foglalkoztatott, a TraumaKözpont által megbízással dolgozó pszichológus segítségét kértem. Rendszeresen folytattam egyéni beszélgetést a fiatallal, hogy keressük együtt azokat az elfoglaltságokat számára, melyek segítenek oldani belső feszültségét, elmagányosodását. Segítséget kértem a szállón gyermekgondozóként dolgozó, jelenleg szociális munka szakos egyetemi hallgató kollégámat – aki egyébként a fiatalkori bűnelkövetés témájában végzi kutatásait –, hogy mentorálja a fiatalt. A család szociális munkásaként, a fiatallal foglalkozó munkatársaimmal folyamatosan konzultálva követjük a helyzet alakulását. Törekvésünk, hogy elkerülhető legyen a büntetés, a büntetőügyben felmentés történjen, és hogy ne legyen büntetett előéletű a fiatal gyermek, ami kihathat és nehezítheti későbbi életútját.”

3.2.4. Fókuszban az önálló lakhatás támogatása

2024-ben a nyár folyamán egy többgenerációs 5 fős család Egerben talált családi házas albérletet, ahová ki is költöztek. Részükre az Evangélikus Diakónia nyújtott lakhatási támogatást. Az utógondozó szociális munkát a szállón dolgozó szociális munkás kolléga többletfeladatként, plusz finanszírozás nélkül még 6 hónapig kísérte. A családot a lakóhelyükre kis segítséggel sikerült integrálni a helyi Családsegítő Központtal és a helyi Kárpátok Alapítvánnyal.

Az őszi folyamán szintén kiköltözött a szállóról egy édesanya két gyermekével (3 fő). A család rokonokhoz költözött a XVI. kerület egyik munkásszállójára. Az édesanyának depressziós tünetei voltak, pszichiátriai vizsgálatai és gyógyszeres kezelése folyamatban volt. A gyermekek nagymamája vállalta a gondoskodást menyéről és két unokájáról.

2024. év novemberben és decemberben költözött ki egy-egy többgenerációs család (9 fős és 7 fős), szintén támogatott lakhatásba. Ők olyan lakásokba tudtak költözni, amelyet az MR Lakás Alap biztosított a BMSZKI számára. Ezeket a lakásokat a BMSZKI teljeskörűen felújította, és a családok rendelkezésére bocsátotta kedvező feltételek mellett. A családok a BMSZKI lakhatási programjába bekerültek, lakhatási támogatást kapnak, és utógondozó szociális munkások segítik a társadalomba való beilleszkedésüket.

Tehát a 2023-ban megfogalmazott, és 2024-ben célként kitűzött ingrációs folyamatok részeként három családot, összesen 21 főt tudtunk önálló lakhatásba kísérni. Egyik kolléganőnk, aki a kezdetektől, 2022. február 26-tól teljesít szolgálatot a szállón, így ír arról, hogyan élte meg, amikor az egyik, kezdetektől a szállón élő család 2024 augusztusában önálló életet kezdett: „Az egyik késő őszi napon meglátogattak minket egykori lakóink, D.V. és családja. Ők Egerben

találtak albérletet. Nagyon féltettem őket, hogy mi lesz velük, hogyan fognak ott beilleszkedni. A többi család integrálásának kérdésében is, de főleg V. családja miatt a vezetőmmel is konfrontálódtam, mert nem voltam benne biztos, hogy ha a családok innen kiköltöznek, nekik ott, vagy bárhol is, jó lesz. Azt gondoltam itt jobb nekik, a szeretetteljes védelmünk alatt. Amikor visszajöttek V.-ék a szállóra, immár látogatóként, a gyerekek és a felnőttek is átöleltek, ami nagyon jól esett, meghatódtam. Akkor jöttem rá, hogy érzelmileg mennyire bevonódtam a család életébe. Ámulva hallgattam, amikor V., a nagyobbik gyermek (7 éves) elmondta, hogy „képzeld, iskolába járok és nagyon szeretem, sok barátom is van már”. (Zárójelben jegyzem meg, itt nem szeretett iskolába járni, és nagyon sok viselkedési problémája volt.) Az anyuka egy órán keresztül mesélte, hogy mennyire jól érzik magukat ott Egerben, felfedezték a környéken a látnivalókat, mit hol lehet megvenni (élelmiszerbolt, játszótér, ruhabolt, játékbolt, önkormányzat, iskola óvoda stb.) Új kapcsolataik is születtek, jó viszonyt ápolnak a szomszédaikkal, akik sokat segítenek a családnak a környéken való eligazodásban, tájékozódásban. Elmondták, hogy sok szeretettel emlékeznek vissza erre a két és fél évre, amit itt töltöttek a Gyáli úti Menekült Szállón. Most úgy érzik, visszakapták önmagukat, és hihetetlen magabiztosságot, életerőt élnek meg attól a felismeréstől, hogy ebben a számukra idegen világban boldogulni tudnak. Ez az eset egy ön-reflexiós folyamatot is elindított nálam, innentől (talán) már nem fogom annyira féltetni a következő családokat, akik önálló lakhatásba költöznek.”

3.2.5. Szakmai team, belső és külső együttműködések, kapcsolatok

3.2.5.1. A Menekült Szálló rendszerbe ágyazódása és kapcsolatrendszere

Fenntartó	Üzemeltető	Működést támogató BMSZKI Osztályok
Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal	Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei	Munkaügy Módszertani csoport Titkárság Nyilvántartási csoport Lakhatási iroda IT Pályázati Referensi iroda Lakhatási csoport Műszaki osztály Anyaggazdálkodási osztály

3.3.2 Más intézményekkel, szervezetekkel történő együttműködés

A Gyvt. 17. §-ának (3) bekezdése együttműködésre készíti az illetékes intézményeket a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében.

A fenti gyermekvédelmi törvény és az abból idézett paragrafus jogszabályilag nem vonatkozik a Menekült Szállóra, de mi ezt a „nem vonatkozást” figyelmen kívül hagytuk. Azt gondoltuk, hogy a menekült családok ellátása, a szükségleteikre adott válaszok, nem egy személy, nem is egy „jogszabályilag nem szabályozott” szociális team kezében van, hanem mindazokéban is, akik felelősek az ország határain belül azért, hogy egy speciális élethelyzetben lévő gyermek mindenkinek felett álló joga ne sérüljön, attól függetlenül, hogy milyen nyelven íródott az útlevele. Annak érdekében, hogy hatékonyan működjünk a menekült szállón élő családok ellátása, gondozása érdekében, nélkülözhetetlennek gondoltuk a hatóságokkal, intézményekkel és szervezetekkel való együttműködéseket. 2024-ben az alább felsorolt szervezetekkel, egyházakkal, hivatalokkal és hatóságokkal voltunk szoros munkakapcsolatban a Gyáli úti Menekült Szálláson élő családok érdekében.

Hatóságok: Budapest IX. Kerületi Rendőrség, Budapest Főváros Kormányhivatala, IX. Kerületi Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály, Pesti Központi Bíróság.

Hivatalok, intézmények: Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, FESZGYI Család és Gyermekjóléti Központ, Iskolai, óvodai szociális munkások, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, Országos Idegrendészeti Főigazgatóság.

Egészségügyi ellátások: Csengettyű utcai Védőnői Szolgálat és Gyermekorvos, Trauma-központ, Kórházak, Szakrendelések, Speciális Egészségügyi Ellátások (Onkológiai Intézet, Fejlődésneurológiai és Fejlődést Támogató Központ)

Oktatási-Nevelési Intézmények:

Általános Iskolás: Kosztolányi Dezső Általános Iskola, Weöres Sándor Általános Iskola.

Szakiskolák: Mándy Iván Szakképző Iskola, Ybl Miklós Építőipari és Szakképző Iskola.

Óvodák: Ugrifüles Óvoda, Méhecske Óvoda, Epres Erdő Óvoda.

Bölcsőde: Manó-Lak bölcsőde.

Egyházak: Evangélikus Diakónia, Hetednap Adventisták, Jezsuita Menekült Szolgálat.

Civilek, szervezetek: Magyar Ökumenikusok Segély Szervezete, Magyar Szociodráma Egyesület, Partners Hungary, H52 Ifjúsági és Közösségi Tér, Van Esély Alapítvány, Romkult Egyesület, Ránk Mindig Számíthatsz Alapítvány, SOS Gyermekfalvak, FSZKA, UNICEF, UNHCR, IOM, MIGRATION AID.

A civilekkel, szervezetekkel, egyházakkal való közös munka során együttműködtünk szabadidős programok szervezésében, azok megvalósításában. A szállón élő családok személyesen vehették át tőlük a nekik szánt adományokat, pl., élelmiszersomagokat, tisztító és tisztálkodási csomagokat, kisgyermekes és újszülöttek ellátásához szükséges eszközöket. Hálásak vagyunk

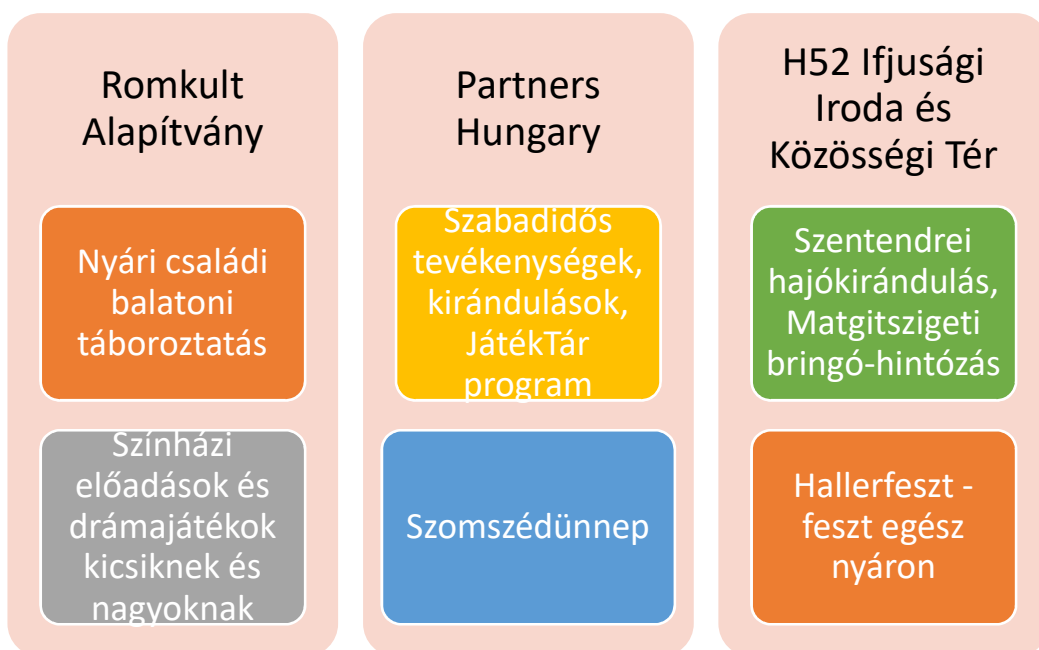
azoknak a civileknek, egyesületeknek, egyházi szervezeteknek, akik velünk tudtak maradni és támogatni tudták a munkánkat.

4. SZABADIDŐS ÉS JÓLÉTI PROGRAMOK 2024-BEN

Az UNICEF – Budapest – FSZKA AZ Ukrajnából Menekült Gyermekek Ellátása és Befogadása 2024. Pályázat keretén belül különböző csoportokat és programokat tudtuk megvalósítani 2024. május 1. és 2024. október 31. között. A Menekült Ellátás által szervezett és a BSZKI-ban dolgozó kollégák által megtartott, továbbá a BMSZKI szolgáltatás vásárlás keretei között megvalósított programok:

Egészségmegőrző foglalkozások	Integrációs folyamatokat segítő csoportok	Szabadidő hasznos eltöltése
•Női egészség csoport •Szülő Csoport •Pszichológus szolgáltatás	•Munkaerőpiaci csoport •Lakhatást kereső támogató csoport •Tanulószobai fejlesztések •Készség és képesség fejlesztések (Fejlesztő pedagógus) •Egyéni korai fejlesztések •Szülő-Gyerek Csoport	•Gyermek dráma és Kamasz dráma foglalkozások •Zenés foglalkozások •Fazekas, agyagokkal, technikákkal való foglalkozás •Kulturális kirándulások •Ünnepek méltó megünneplése •Táncversenyek •Gyereknapi Ünnepség •Táncversenyek •Strandolás •Aqvaworld, Állatkert

Az UNICEF – Budapest – FSZKA AZ Ukrajnából Menekült Gyermekek Ellátása és Befogadása 2024. Pályázat keretén belül Együttműködő Partnerségben voltunk 2024. május 1. és 2024. október 31. között.

5. KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

„A BMSZKI Gyáli úti telephelyén két, egymástól markánsan eltérő társadalmi csoport él, a menekültszállás lakóközössége szinte csupa fiatal, gyerekes, időnként sokgyerekes családból áll, míg az átmeneti szálláson többnyire egyedülálló, idős, beteg hajléktalan emberek élnek” – fogalmaztuk meg ezt is a 2023-as szakmai beszámolóinkban. Ezzel kapcsolatban a helyzet 2024-ben változatlan maradt. Az elmúlt évben azt tapasztaltuk, hogy a két társadalmi réteg, ugyan kényszerűségből, de megtanulta elfogadni a helyzetet és egymás felé türelemmel lenni. A konfliktusok csökkentek, egymást „békében hagyják”. Bizonyos élethelyzetekben pedig még megértőek is és elfogadással vannak egymás felé (pl. bogárirítások alkalmával egymás épület-részeibe befogadják egymást). 2024. decemberben az átmeneti szálló karácsonyi ünnepségére a menekült szállón élő gyermekek egy összetett zenés, verses, táncos műsorral készültek, amely meghitté varázsolta az átmeneti szállón élő emberek ünnepét. Ez az alkalom is közelebb hozta egymáshoz a két társadalmi csoportot.

Házon kívül a Rákosszeg Park, Családok Átmeneti Otthonban szervezett gyermeknapi rendezvényén vettek részt a családok és gyermekek. A rendezvény keretein belül egy érzékenyítő kerekasztal beszélgetésen ismerhette meg egymást három társadalmi csoport: a menekült családok, a családok átmeneti otthonában élő családok, és a rákosszegparki lakosság. Ezen beszélgetés alkalmával a különféle társadalmi csoportok egymás felé való bizalmatlansága és féltelme csökkent. A menekült szállón élő gyermekek és családok azt fogalmazták meg, hogy „nem is kell félni, ezek is olyan emberek mint mi vagyunk”.

A nyár folyamán a Partners Hungary JátékTárával és a H52 Ifjúsági és Közösségi Térrel karöltve szerveztük meg a Szomszédünnepet a Menekült Szálló közelében lévő játszótéren, ahol korábban több konfliktus is kialakult a szállón élő és környéken lakó gyermekek között. A Szomszédünnep keretén belül lehetőség volt közös játékfolyamatokba bevonni a két különböző

társadalmi réteg gyerekeit, megtanulhattak egymással játszani, és a közös játék megtapasztalása a későbbi konfliktusok számát csökkentette.

6. A 2025. ÉVRE VONATKOZÓ MUNKATERV ÉS SZAKMAI ELKÉPZELÉSEK

6.1. LAKHATÁSI FOLYAMATOK

Sok család fogalmazta meg, hogy szeretnék önállóan élni, gyökeret eresztetni Budapesten vagy Budapesthez közeli településeken.

Az ő érdekükben 2025-ben olyan szervezetekkel szeretnénk kiépíteni és erősíteni a kapcsolatainkat, amelyek lakhatási folyamatokban támogatni tudják a családok kiköltözését a szállóról. Szeretnénk őket megfizethető, biztonságos lakhatások keresésében támogatni. A hosszútávú, biztonságos, megfizethető lakhatások érdekében szeretnénk olyan szervezetekkel is kialakítani a kapcsolatot, akik lakhatási támogatást tudnak számukra adni. Ez ügyben elkezdtük a párbeszédet a IOM nemzetközi szervezettel, a BMSZKI Lakhatási Irodájával – akikkel már 2024 novemberében elindult egy közös munka a télen kiköltözött családok lakhatási támogatásával és utógondozásával kapcsolatban –, és 2025-ben tervezzük a további együttműködést és egy állandó utógondozói szociális munkás stáb kialakítását. Szeretnénk az együttműködésünk megújítását az Evangélikus Diakóniával, akik az elmúlt években sok, a BMSZKI Menekült Ellátásából kiköltöző családnak adott pénzbeli támogatást a hosszú távú lakhatásuk megtartása érdekében.

A Fővárosi Önkormányzat Lakhatási Szolgáltatási Osztályával is szorosabbra szeretnénk fűzni a szakmai kapcsolatot a családok egyéni szükségleteinek megfelelő lakhatás megtalálása érdekében. Elindítottuk azokat az ügyintézési folyamatokat is, amelyek lehetővé teszik, hogy azok a családok, akik az önálló lakhatást nem tudják vállalni, be tudjanak kerülni a magyar szociális és gyermekvédelmi alapellátás intézményeibe. Ők többnyire egyedülálló, kisgyermeket nevelő édesanyák, akik azt fogalmazták meg, hogy Magyarországon tervezik a jövőjüket, és olyan intézményrendszerben gondolkodnak, amely garantálni tudja biztonságukat, és segítséget kapnak gyermekeik nevelésében, gondozásában is. Továbbá teljesértékű tagjaivá szeretnénk válni a magyar társadalomnak. Az ő érdekükben anyaothonokkal is felvesszük a kapcsolatot.

A fenti integrálási folyamatok sikerességének egyik fontos kulcsa, hogy a menekültszállón dolgozó kollégák még az év elején megfelelő képzést, támogatást kaphassanak annak érdekében, hogy jól tudják felmérni a családok szükségleteit, és hogy a szükségletekhez képest milyen anyagi, készség- és képességbeli erősségeik vannak, mert ezek tükrében lehet csak tervezni

családonként a lakhatási folyamatokat azoknál a családoknál, akik készek kilépni a szálló kapuján.

Azon családok érdekében, akik még a szállón maradnak, nem tervezünk új szakmai irányokat. Őket azokkal a módszerekkel és szakmai programokkal támogatnánk, amelyeket 2023-ban felépítettünk, és 2024-ben teljes évben ezek szerint működünk. Ezeket a szakmai stabilitásokat, szakmai kapcsolatokat megtartanánk és 2025-ben továbbra is használnánk.

A kapcsolati hálónkat is megtartanánk, mind a civil, mind az egyházi és nemzetközi szervezetekkel is. Továbbra is használnánk a hatóságok, hivatalok, egészségügyi, oktatási-nevelési intézmények szolgáltatásait is.

A SZAKMAI CÉLJAINK ELÉRÉSÉT SEGÍTŐ ÉS HÁTRÁLTATÓ TÉNYEZŐK

	Segítik a szakmai céljaink elérését	Hátráltatják a szakmai céljaink elérését
BELSŐ 1. Az adott szolgáltatáson belüli Lehetőségek van helyben változtatni rajta	- Elkötelezett kollégák - Letisztult szakmai célok - Rendszeres teamek - Kollégák által annak a felismerése, hogy a családok fejlődését az önállósodás segíti - Lakhatást támogató folyamatok szervezése, tervezése	Team tagok bizonytalansága, félelme a szálló megszűnése miatt, új telephely, munkakör kérvényezése, keresése
BELSŐ 2. A BMSZKI-n belüli A felső vezetés, a „központ” tud változtatni rajta	A BMSZKI elkötelezett abban támogatni a szállón élő menekült családokat, hogy biztonságos, támogatott lakhatásokba költözhesse (MR Lakások, Lakhatási Csoport, Lakhatási Támogatás, Műszaki Osztály, Pályázati Referensi Iroda)	A menekült ellátással kapcsolatban jelenleg nem tapasztaltam hátráltató folyamatokat.
KÜLSŐ A BMSZKI-n kívüli Külső adottságok, nem áll lehetőségünkben változtatni rajtuk	A Fővárosi Önkormányzat elkötelezettsége abban, hogy nem számolja fel a szállásokat addig, amíg azokra szükség van. Egyházi, és nemzetközi szervezetek által nyújtható lakhatási támogatások a kiköltöző családok részére.	A családok félelmei, hogy kiköltözés után egyedül maradnak, a szociális munkásokkal kialakított biztonságos kapcsolataik megszakadnak. Az albérlet piac elérhetetlensége.

Budapest, 2025.

Készítették: Nagy Zsuzsanna, Császár Zsófia, Mohácsi Márk, Fügediné Marianna, Kemenes Katalin, Tarján Magdolna, Takács Györgyi